

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 Kbh. K
komoko@oim.dk, khs@oim.dk

Skanderborg, den 12. april 2013

Evaluering af kommunalreformen, jeres j.nr. 2013-05751

Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, takker for muligheden for at kommentere på evalueringen. Vores naturlige interesse ligger i bilag C (natur og miljøområdet).

Foreningens medlemmer arbejder for en stabil og effektiv vand- og spildevandsforsyning på et højt kvalitetsniveau og på et for miljøet bæredygtigt grundlag. Den enkelte forsyning berøres af aktiviteter, forvaltningsretlige afgørelser, myndighedsplaner samt naturforhold, der ofte har relation til flere kommuner på én gang. Dette hænger bl.a. sammen med, at sammenhængende vandkredsløb, vandoplunde, indvindinger og udledninger går på tværs af kommunegrænser. Afgørelser og planer med relation til førnævnte kan endvidere karakteriseres ved, at de fagligt typisk er dybt komplicerede og fordrer tværfagligt samarbejde.

DANVAs fokus er således på at sikre fagligt velfunderede afgørelser, planer og øvrige myndighedsaktiviteter som eksempelvis overvågning. Dette fordrer ofte en integreret og dermed en holistisk tilgang til vandforvaltningen.

En af konsekvenserne er, at DANVA på flere områder indenfor vandforvaltningen kan påpege styrken ved at myndighedskompetencen ligger på et overordnet niveau eller er baseret på et stærkt fagligt, tværkommunalt samarbejde.

Ovenstående betragtning om myndighedsplacering er i øvrigt relevant at vurdere på, når emnet er klimaudfordringer, som dels har tilknytning til vandforvaltningen dels aktuelle på den politiske dagsorden.

Vandplaner

Forud for reformen kunne forsyningerne formelt set blive hurtigere og tidligere involveret i vandplanarbejdet via de amtslige koordinationsfora. Da der er udsigt til, at forsyningerne skal spille en meget aktiv rolle og finansiere omfattende aktiviteter for at virkeliggøre vandplanerne, er det DANVAs klare ønske, at forsyningsinteresser bliver integreret tidligere og i større grad fra statens side i forbindelse med vandplanarbejdet. Dette skal være en klar målsætning for arbejdet med 2. generationsplanerne.

Kortlægning af grundvandet efter 2015

Det er DANVAs holdning, at der er behov for en statslig kortlægning efter 2015 til at supplere den løbende indsatsplanlægning i kommunerne. Denne kortlægning skal derfor ske på baggrund af konkrete behov af dækket i forbindelse med de enkelte indsatsplaner. Endvidere bør den statslige kortlægning også kunne give det nødvendige overblik over grundvandskvaliteten i de enkelte indvindingsområder. Det er vigtigt, at dette arbejde løbende ajourføres, idet data på området hurtigt forældes, og der kan opstå nye trusler mod grundvandet.

Kommunale indsatsplaner med afsæt i vandforsyningsloven

Efter reformen er det kommunalbestyrelsen, som er den primære aktør i forhold til udarbejdelsen af indsatsplanerne. Det er DANVAs vurdering, at indsatsplaner med deres klare fokus på grundvandsbeskyttelse har en selvstændig berettigelse fremover – og at opgaven ikke kan håndteres via vandplanarbejdet i staten.

Vi vil dog kraftigt opfordre til, at de løbende opdateres. Konkret vil vi foreslå, at revisionsarbejdet drøftes i afklaringsarbejdet med relation til kortlægning af grundvandet efter 2015.

Overblik og vurdering af grundvandskvalitet

Efter reformen er amternes grundvandsopgaver fordelt på tre myndigheder, og konsekvensen er desværre, at der ikke én myndighed, som reelt sikrer et løbende, opdateret overblik over og vurdering af grundvandskvaliteten i forsyningernes indvindingsoplande. For at sikre den nødvendige kvalitet er det nødvendigt, at alle myndigheder samarbejder om opgaven. For eksempel ser det i dag ud til, at regionernes grundvandsdata fra jordforureningsområdet kun i begrænset omfang anvendes af andre myndigheder. Dette er et problem, da staten, regionerne, kommunerne og forsyningerne har behov for valid og opdaterede data.

DANVA ønsker, at emnet adresseres i evalueringen, herunder at konkrete forslag til løsninger overvejes.

Indvindingstilladelser

Efter reformen har kommunalbestyrelsen ansvar for udstedelse af små og store indvindingstilladelser. Denne myndighedsbehandling er for såvel større som regionale forsyninger fagligt meget kompliceret, hvilket bl.a. hænger sammen med, at der skal udfærdiges VVM-planer og integreres miljømål hidhørende fra statens vandplaner.

Reelt er der ikke givet mange tilladelser de seneste 10 år - og alle forventer talrige afgørelser, når vandplanerne foreligger. Indvindingstilladelser, der typisk er 30 årige, er selve grundlaget for forsyningernes aktivitet - og modtagelsen af en sådan er af meget stor økonomisk betydning for forsyningerne. Der tænkes konkret på dels ordinært anlægsarbejde dels på investeringer i grundvandsbeskyttelsesarbejde med relation til de indvindingsområder, hvori der er givet tilladelse til at indvinde.

Den aktuelle evaluering har ikke forholdt sig ovenstående, hvilket kommissoriet heller ikke kræver, men DANVA vil kraftigt opfordre til, at der sker et opfølgende evalueringsarbejde.

Råstoffer

DANVA ønsker, at der allerede i forbindelse med regionernes udpegning af områder tages hensyn til grundvandsressourcerne og beskyttelsesmulighederne heraf. Det er ikke optimalt, at beskyttelseshensynet udelukkende skal ske i tilknytning til den kommunale fastsættelse af vilkårene for efterbehandling og tilsynet med råstofgravene.

Der er desværre flere eksempler på, at råstofplanerne blevet vedtaget uden, at forsyninger og kommuner har været bekendt med arbejdet. Involverede forsyninger og kommuner bør derfor inddrages allerede på de indledende planlægningsstrin, således at det sikres, at råstofplanerne ikke strider imod grundvandsinteresser.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen

BILAG

Kommunale indsatsplaner med afsæt i vandforsyningsloven

Det er vores vurdering, at nogle af udfordringerne ved udarbejdelsen af de kommunale indsatsplaner kan imødegås ved, at denne planlægning følger vandplancyklussen, hvilket vil betyde, at indsatsplanerne skal revideres/aktivt genvurderes i hver vandplanperiode.

Endvidere vil foreningen anbefale, at kommunerne styrke det faglige niveau, når der er behov for dette. Konkret vil der evt. kunne etableres kommunale samarbejder.

Indvindingstilladelser

Som vi husker det, havde emnet politikernes interesse forud for den politiske behandling af kommunalreformen, hvilket er ganske forståeligt jævnfør den faglige kompleksitet og de mange myndigheder, der endte med at få tildelt kompetencer på grundvandsområdet.

Som nævnt vil DANVA opfordre til, at der laves en evaluering af kompetencefordelingen. En af løsningsmodellerne kunne være, at staten giver tilladelser efter vandforsyningsloven til større regionale vandforsyninger. Denne betragtning har sit afsæt i, at staten er i besiddelse af forholdsvis detaljerede værktøjer fra grundvandskortlægningen, at grundvandsressourcen ofte går på tværs af kommunegrænser, og at den enkelte forsyning boringer kan ligge i flere kommuner.

Ovenstående emne samt styringsgraden i tilladelserne, koordinering af indvindingsrettigheder og tilgangen til udpegnings af BNBO kan også indgå i arbejdet med modernisering af vandforsyningsloven, som Naturstyrelsen påtænker i øjeblikket.

Overblik og vurdering af grundvandskvalitet

Et ubehandlet problem, der er opstået som følge af reformens opdeling af amternes grundvandsopgaver på tre myndigheder, er opgaven med at skabe et overblik over og vurdering af grundvandskvaliteten i forsyningernes indvindingsoplande. Problemet opstår i det øjeblik, at grundvandskortlægningen i et område afsluttes og data indhentet i forbindelse med kortlægningen langsomt forældes. Vandkvalitetsdata produceres af de forskellige myndigheder og vandforsyninger:

Staten overvåger således grundvandskvaliteten generelt og tager vandanalyser med henblik på at tage stilling til stigende koncentrationer af diverse stoffer på landsplan og i de enkelte vandoplande i vandplanerne (Grundvandsovervågningen), men data vurderes ikke i forhold til den enkelte vandforsyning. Regionerne tager vandkvalitetsanalyser på kortlagte grunde. Når forureningen bevæger sig væk fra grunden, er det ikke regionens ansvar at monitorere forureningen i større afstand fra den kortlagte grund (og vandkvalitetsdata fra de forurenede grunde har andre desværre ikke adgang til endnu fra Jupiter). Kommunerne pålægger i vandindvindingstilladelsen vandforsyninger at monitorere i deres indvindingsboringer.

På lokalt plan vil der dog kunne etableres et rimeligt overblik i forbindelse med udarbejdelsen af indsatsplaner, men dette overblik er dog kun et øjebliksbillede – som der ikke sker nogen opfølgning på.